

Elevundersøkelsen 2012 – analyse av mobbing, uro og diskriminering

Lærerne bruker mindre tid på å få ro i klassen, og elevene forstyrrer i mindre grad andre elever når de jobber. Andelen elever som opplever mobbing og diskriminering er uendret sammenlignet med tidligere år. Dette viser en analyse av Elevundersøkelsen 2012.

RAPPORT | SIST ENDRET: 22.05.2012

Tittel:

Mobbing, diskriminering og uro i klasserommet : analyse av Elevundersøkelsen 2012

Rapporten:

Last ned rapporten hos NTNU Samfunnsforskning (PDF)

Forfatter:

Christian Wendelbo

ISBN:

978-82-7570-272-0 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-7570-275-1 (Papirutgave)

Utgiver:

NTNU Samfunnsforskning

År:

2012

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen gjennomføres årlig. Svarene elevene gir, analyseres i flere ulike rapporter hvert år.

[Her finner du en oversikt over disse rapportene](#)

Fortsatt mye uro i klasserommet, men den positive tendensen fortsetter

Færre elever svarer at lærerne må bruke mye tid på å få ro i klassen. Denne positive tendensen fortsetter fra i fjor, når vi ser på perioden 2007-2012. I samme periode synker andelen elever som oppgir at de forstyrrer andre elever mens de arbeider.

Jenter oppgir sjeldnere enn gutter at de forstyrrer andre elever, og de er også mer enige enn guttene i påstanden om at de blir forstyrret av andre elever.

Til tross for en positiv tendens, er det fremdeles 30 prosent av elevene som svarer at lærerne ofte eller svært ofte må bruke mye tid på å få ro i klassen. Lærerne må bruke noe mindre tid på å få ro i klassen i videregående skole sammenlignet med i grunnskolen.

Andelen elever som blir mobbet og mobber er ikke endret i betydelig grad, men tendensene er positive

Analysen viser at andelen elever som opplever å bli mobbet to til tre ganger i måneden eller oftere, varierer mellom 6,8 prosent (i 2012) til 7,5 prosent (i 2008 og 2011).

Tidligere har vi formidlet at rundt 8,5 prosent av elevene blir mobbet. Grunnen til at disse tallene er lavere nå, og at tallene i analysen er noe lavere enn i datamaterialet, er at forskerne har fjernet flere useriøse svar. Det vil si at de har fjernet alle besvarelser om mobbing hvor elevene har oppgitt at de har blitt mobbet flere ganger i uka av samtlige grupper. I år gjelder dette rundt 2900 elever, hvor 2000 av dem er gutter. Dette samme har forskerne gjort for data fra tidligere år, slik at sammenligningsgrunnlaget er likt. Resultatet vil da gi et bedre bilde av mobbing i norske skoler, og særlig for gutter på 9. og 10. trinn.

Andre funn

- Andelen elever som oppgir at de har vært med å mobbe to til tre ganger i måneden eller oftere varierer mellom 3,9 (i 2007) og 2,8 prosent (i 2012).
- Nesten hver femte elev som oppgir at de blir mobbet to til tre ganger i måneden eller oftere oppgir også at de mobber andre to til tre ganger i måneden eller oftere. Sammenhengen mellom å mobbe og bli mobbet er tydelig og samsvarer med funn i internasjonale studier.
- Analysen viser at mobbingen avtar med alderen.
- Gutter svarer oftere enn jenter både at de blir mobbet og at de mobber.
- Elever som blir mobbet opplever mest mobbing fra medelever i klassen, deretter fra andre elever på skolen. Det samme har vi sett tidligere år.

Digital mobbing

I tillegg til å svare på mer overordnede spørsmål om de er blitt mobbet og om hvem som har mobbet dem,

har elevene i vår også svart på spørsmål om digital mobbing. Digital mobbing har vi her definert som «opplevelse av at noen bruker Internett, mobil eller e-post for å sende og spre ondsinnede meldinger eller bilder av en person».

Elevene er ikke spurt hvor ofte de har opplevd digital mobbing spesielt, slik det er gjort på det overordnede spørsmålet om de blir mobbet, så det er vanskelig å sammenligne direkte. Analyser viser likevel at det er overlapp mellom de som oppgir at de blir mobbet på tradisjonelt vis på skolen og de som oppgir at de blir digitalt mobbet. Ca. 35 prosent av elevene som oppgir at de er digitalt mobbet oppgir også å ha blitt mobbet på tradisjonelt vis.

Analysen viser at 4,9 av elevene oppgir at de har opplevd at digital mobbing fra elever fra klassen og 4,6 prosent fra andre elever to til tre ganger i måneden eller mer. 3,7 prosent har opplevd digital mobbing fra en eller flere lærere og 3,4 prosent fra andre voksne på skolen to til tre ganger i måneden eller mer. 4,6 prosent av elevene oppgir at de har opplevd digital mobbing fra ukjente.

Den store forskjellen mellom digital mobbing og «tradisjonell» mobbing, er at færre oppgir at de en sjelden gang har blitt utsatt for digital mobbing. Dermed er det flere som ikke i det hele tatt har opplevd digital mobbing. Tilsvarende er det færre som er involvert i digital mobbing sett i forhold til «tradisjonell» mobbing. Forskerne skriver i analysen at dette kan tyde på at digital mobbing ikke er like utbredt som «tradisjonell» mobbing.

Gutter oppgir oftere enn jenter at de er digitalt mobbet, og forekomsten av digital mobbing øker med alderen. Dette gjelder opp til 10. trinn, hvor forekomsten av digital mobbing flater ut og deretter blir redusert.

Forskerne har ekskludert svarene fra elever som oppgir at de er digitalt mobbet av alle grupper flere ganger i uken fra analysene. Det er 1,9 prosent av elevene.

Andelen elever som opplever urettferdig behandling eller diskriminering er uendret

Elevene på ungdomstrinnet og i videregående opplæring er spurt om de er blitt utsatt for urettferdig behandling eller diskriminering på fem ulike områder: kjønn, funksjonshemming, nasjonalitet, religion eller livssyn, og seksuell orientering.

Analyser fra årets data viser at 7,2 prosent av elevene oppgir at de har vært diskriminert på minst ett av disse områdene to til tre ganger i måneden eller oftere.

Andre funn:

- Gutter oppgir at de er mer diskriminert enn jenter på samtlige områder.

- Elever på ungdomstrinnet oppgir jevnt over mer diskriminering enn i videregående opplæring
- Elevene oppgir at lærerne diskriminerer mest. Samtidig er det nesten 10 prosent flere i 2012 enn i 2008 som oppgir at de ikke har opplevd diskriminering fra lærere i det hele tatt.

På samme måte som for mobbing, har forskerne ekskludert svarene fra elever som oppgir at de er diskriminert på samtlige områder flere ganger i uka og av samtlige grupper flere ganger i uka fra videre analyser. Dette gjelder 1,1 prosent av elevene som har svart på disse spørsmålene.

380 000 elever har svart på Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen kan gjennomføres to ganger hvert år, og skolene er pålagt å gjennomføre undersøkelsen på 7. trinn, 10. trinn og på vg1 i vårsemesteret. Våren 2012 deltok flere enn 380 000 elever fra 5. trinn til og med vg3. Dette er det høyeste antallet besvarelser noen gang.

Undersøkelsen skal gi elevene mulighet til å si sin mening om læring og trivsel på skolen. Samtidig får skolene viktig informasjon som kan bidra til å skape et bedre læringsmiljø for elevene. For å få best mulig utbytte av Elevundersøkelsen, bør skolene gjennomgå spørsmålene med elevene i forkant av undersøkelsen og følge opp resultatene i etterkant.

NTNU Samfunnsforskning AS har analysert Elevundersøkelsen

NTNU Samfunnsforskning AS analyserer Elevundersøkelsen i perioden 2011–2013. De har i denne rapporten sett spesielt på spørsmål om mobbing, uro og diskriminering. En mer omfattende analyse blir presentert når vi publiserer nye tall fra Elevundersøkelsen i Skoleporten i juni. Den årlige nasjonale analysen av Elevundersøkelsen kommer høsten 2012.

- [Nasjonale tall - andel](#)
- [Nasjonale tall - antall](#)
- [Nasjonale tall - gjennomsnitt og standardavvik](#)
- [Fylkestall - andel](#)
- [Fylkestall 7. og 10. trinn - indeksnivå](#)